

Van: Frans van Zijderveld [mailto:F.vanZijderveld@Natuurmonumenten.nl]
Verzonden: dinsdag 17 juli 2018 20:48
Aan: info (gemeente Steenberg)
CC: Gert de Groot
Onderwerp: zienswijze windmolens Karolinapolder

Ta.v. College van Burgemeester en Wethouders

Geacht college,

Middels deze mail wil Vereniging Natuurmonumenten een zienswijze indienen over de plaatsing van grotere windmolens in de Karolinapolder.

Algemeen

Natuurmonumenten is voorstander van duurzame energie. Hierbij zijn bestaande windmolenlocaties en nabij grote infrastructuur logische plekken voor nieuwe of op te waarderen windmolens. Elke ontwikkeling, nabij of verder weg van onze natuurgebieden, beoordelen wij op de impact voor natuur en landschap. Een op het oog passende locatie kan bijvoorbeeld voor vogels of landschap negatief uitpakken. Dat kan een ontwikkeling tegen houden. Of een ontwikkeling kan wel door gaan met afdoende mitigatie en compensatie.

Karolinapolder

De aanvraag voor het opwaarderen van de bestaande windmolens in de Karolinapolder is door ons bekeken. Hierin vallen een aantal zaken ons op:

- cumulatie met andere (nieuwe) windmolens in de nabijheid is onvoldoende meegenomen;
- in de periode tussen de aanleg van de huidige windmolens en deze aanvraag is de vogelstand in het Volkerak toegenomen, ook met grotere vogels als Zeearend en Lepelaar. Inzicht in vliegbewegingen (en hiermee mogelijk effect op vogels en vleermuizen) ontbreekt, evenals inzet van mitigatie en compensatie;
- de hogere windmolens uit de aanvraag zullen wettelijk worden voorzien van verlichting. Aan een eventuele definitieve vergunning moet de randvoorwaarde worden verbonden dat nieuwe inzichten en wettelijke vereisten (vooral een versoepeling) moeten worden doorgevoerd, bijvoorbeeld minder sterke verlichting of alleen verlichting als er vliegende objecten in de buurt komen;
- inzicht in mitigatie van het effect (aanleg, productie, saneren) op natuur en landschap ontbreekt;
- monitoring voor (huidige slachtoffers) en na de aanleg (gedurende enkele jaren effect volgen) ontbreekt.

Kwaliteitsverbetering

Natuurmonumenten is beheerder van natuurpercelen op en langs dijken rondom Steenberg, buiten- en binnendijkse natuurgebieden als de Dintelse Gorzen, Slikken van de Heen en Slikken bij Sabina Henricapolder en stroken langs de Steenbergse Vliet en Fort Henricus. Kansen voor het opwaarderen van deze gebieden vanuit de opgave voor kwaliteitsverbetering zijn aanwezig. Denk hierbij aan het beter geschikt maken van delen van natuurgebieden om zo vliegbewegingen van vogels richting de windmolens te verminderen, het landschappelijk verzachten van de aanwezigheid van de windmolens door aanplant en beheer van opgaande elementen als bos en boombeplanting en door het toevoegen van extra landschapselementen en nieuwe natuur. Natuurmonumenten denk daar graag over mee.

Met vriendelijke groet,

Frans van Zijderveld
Vereniging Natuurmonumenten

Extern beleid Zeeland, Volkerak en Zuid-Hollandse Eilanden (Zuidwestelijke Delta)
Rentmeester Zeeland

Postadres: Postbus 9955, 1243 ZS 's-Graveland